

„Štajerc“ izhaja vsaki ponedeljek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slavni, ki si nas kmetje ljubili!

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 10.

V Ptuj v nedeljo dne 6. marca 1910.

XI. letnik.

Proti Avstriji!

Globoko v blato je zabredla slovenska pravaška politika... Protijudska je bila ta pravaška politika vedno, kajti vedno se ji je šlo za odiranje in za izmозganje ljudstva. To vidimo zlasti v zadnjem času. Kajti zdaj so uresničili slovenski voditelji nesrečno zvezo s Čehi, to pa ravno s tistimi Čehi, ki so najbolj zagriženi nasprotniki Avstrije v današnji obliki. Ja, prvaški poslanci so se v državnem zboru zvezali s enim dr. Kramarjem, kateri potuje vsakih par mesecov enkrat na Rusko in uresničava tam vavoslavanske kongrese in drži tam vavoslavanske protiaustrijske govore. Ta dr. Kramar, ki je šele zdaj v državni zbornici izjavil, da ne pozna nobenega avstrijskega patriotizma, ta mož torej je danes pravi komandant, pravi vodja slovenskih poslancev. Kar on določi, to morajo slovenski poslanci storiti...

Na češko komando so pričeli prvaški poslanci v državni zbornici s obstrukcijo, tako da je morala vlada poslance domu poslati. Kaj so prvaki s tem dosegli? Stotisoče kron denarja so vrgli v vodo, za slovensko ljudstvo pa niti počelega groša domu prinesli niso. Ničesar niso dosegli, samo — Čehom so pomagali v njih protiaustrijski politiki! In tako je bilo tudi v štajerskem deželnem zboru. Tudi tukaj, kjer se bi smelo biti za politiko prostora, tudi tukaj so prvaški poslanci na komando čeških rogoviležev pričeli s obstrukcijo. Niti sami niso vedeli, kaj pravzaprav zahtevajo. Brez vzroka in brez cilja so na gostilniški način razbijali in razgrajali, dokler niso bili domu poslani, dokler ni bil deželni zbor zaključen. Kaj so prvaki s tem dosegli? Ničesar! Odjedli so kmetom vse podpore, brezobrestna posojila, ostavili vsa regulacijska dela pri potokih, pahnili tisoče ljudi v bedo in obupanje... in vse to, vse to na komando Čehov, vse to iz edinega vzroka, da podpirajo protiaustrijsko češko politiko...

Za ali proti Avstriji, — to je zdaj vprašanje! Nikar se ne pustimo za nes vleči, češ da se gre tukaj za „slovenske težnje.“ Gre se za glavni cilj: razbiti našo državo! Mi pa, ki čutimo iz vsega srca za Štajersko, za Koroško, sploh za domovino avstrijsko, mi tega ne bomo pripustili, mi se bomo in zanaprej odločno in pogumno proti sovražnikom ljudstva in države borili.

In končna zmaga bode naša!

Kmetje izdani in prodani!

Ta klic se razlega širom štajerske dežele in ljudstvo je z vsakim dnevom bolj razburjeno. Na mnogih shodih skušajo se klerikalni in liberalni prvaški poslanci oprati, ali to jim ne pomaga. Zatajiti in predlagati ne morejo sledeča dejstva: Prvaški poslanci so razbili deželni zbor

in stem političnim zločinom so naložili krivdo nase:

1. da se ne zgodi nobena potrebna regulacija potoke;

2. da se ne sklepa o nobeni zgradbi prepotrebnih železniških zvez;

3. da ne dobivajo kmetje več brezobrestnih posojil za pokončanje gorice;

4. da ne dobijo po toči in suši na beraško palico spravljene kmetje nobene podpore od dežele itd. itd.

To so dejstva, ki ostanejo pribita in ki jih noben poštenjak ne more utajiti! In kaj imajo prvaški poslanci proti temu povedati? Ničesar! Na češko komando so izdali in prodali slovenskega kmeta!

Sramota!

Politični pregled.

Državna zbornica je kolikor mogoče hitro postavila o vojaških novicah rešila. Govori k tej točki niso prinesli skoraj nič novega. Minister za deželno obrambo je izjavil, da je skušal v malem delu armado zboljšati. Tako hoče uresničiti zboljšanje zdravstvenih razmer, nadalje teče za vojaške analfabete, nadalje vojaške kmetijske tečeje itd. Opozarjal je tudi, da je treba šolsko mladino utrditi z ozirom na vojaško službo. Postavo se je sprejelo z 191 proti 121 glasovi. Zanimivo je, da so tudi slovenski poslanci zanj glasovali. Za tako stvar takoj glasujejo, gospodarske potrebe pa obstruirajo. Potem je pričela državna zbornica prvo čitanje državnega proročana. Obenem pa se je tudi o nujnostnem predlogu posl. Grafenauerja razpravljalo. Ta orglar je namreč zopet s svojim pretiranjem in lažem o koroški deželi prišel. Odgovoril mu je temeljito posl. Dobernig (glej koroške novice). — Na seji dne 2. t. m. je govoril ministerski predsednik Bienenroth, ki pa ni nič novega povedal. Omenil je le, da se postavi cesarsko komisijo za ureditev upravnih vprašanj. Češki panlavistični vodja dr. Kramar je potem o svojem potovanju po Rusiji govoril. V svojem govoru je m. dr. tudi rekel: Čehi ne poznajo avstro-ogrskega patriotizma, marveč samo češkega! S to besedo je Kramar vso veleizdajsko mišljenje Čehov označil. Avstrija je tem ljudem ničila! Sicer pa so naši prvaški poslanci največji prijatelji Kramarja. Gotovo torej tudi slovenski poslanci ne poznajo avstrijskega patriotizma. Pri obravnavi Grafenauerjevega predloga je govoril tudi nemški poslanec Malik, ki je m. dr. sledeče dejal: Slovensko prebivalstvo samo stoji z Nemci v popolnoma dobrem razmerju... Ali tu pride kakšni prvaški advokat ali širbar k uradniku in se prične z nemškim uradnikom, ki zna dovolj slovenskega za kmete, v kranjski

slovenščini pogovarjati. Potem napravi takoj kraval in škandal! Nadalje je omenil posl. Malik še glede obstrukcije v štajerskem deželnem zboru to-le: Pri vsemu temu se gre za vavoslavstvo. Na zahtevo Kloufača, Kramarja in Čhoca (radikalnih Čehov) so prvaški poslanci v štajerskem deželnem zboru s obstrukcijo pričeli in to ob isti uri, v kateri je prišel telegram in v kateri se nikdo niti med Slovenci ni vedel, da pride do obstrukcije... Potem je bila seja zaključena.

Obdačenje vina. Nameravana postava glede obdačenja vina na deželi bi veljala za vse kronovine razven Dalmacije. Ta postava določa vžitinski davek (vinski davek) i. e.: 4 K za hektoliter vina, 3 60 K za hl mošta, 3 K za vinsko majso, 1 K za hl sadnega vina in mošta. Domača pijača (Haustunk) bi ostala neobdačena. To doklado plačati bi moral vsakdo, ki jemlje naobdačeno vino. Vlada misli, da bi ji ta davek kakšnih 6 milijonov kron prinesel 4 milijone kron pa misli vlada s obdačenjem šampanjca in tihih vin v steklenicah dobiti.

Kmetijstvo in vojna uprava. Doslej so zalagali armado z vinom, žitom, moko, ovacom, aenom in slamo večidel veliki židovski liferanti. Kmetje, združeni v svojem kmetijskem svetu, pa so že davno zahtevali, da se jim da te dobave. Zdaj se je vojna uprava tej želji podvrnila in se zlasti za velike gospodarske zveze odločila. Seveda bode še mnogo dela, predno bodejo kmeti tega uspeha deležni.

Proti Stürghu, ministru za kult in poduk, pričelo je veliko gibanje. Zahteva se celo, da se ga obtoži. Stürgh je namreč s prav nasilno taktiko podpiral klerikalne težnje na polju šolstva.

Dr. Luegerju, katerega smrt se je vsako uro pričakovalo, se je nepričakovano zboljšalo, tako da je vendar še upanje, da se ga smrti reši.

Odstavljeni papež. Budhističnega papeža, Dalai Lama v Indiji je kitajska vlada odstavila. Že lani mu je posvetno gospodstvo odvzela. S tem je zadnji Dalai Lama iz političnega povrvoja izginil.

Bulgarska kraljevska dvojica obiskala je ruskega carja v Petersburgu. Obisk nima posebnega političnega pomena. Naglašalo se je le veselje nad neodvisno Bulgarijo in prijateljstvo med obema državama.

Obojeni kardinal. V Reimsu je bil kardinal Lucon obojen na 500 frankov globe; tožili so ga učitelji zaradi nekega političnega pisma proti šoli.

Grški kralj hoče baje v najkrajšem času odstopiti in to v prilog 20letnega sina prestolonaslednikovega.

Delavski nemiri se se vršili v francoski koloniji Guadeloupe. Po daljši gospodarski krizi se je namreč nakrat cena sladkornega pridelka dvignila. Delavci so hoteli vsled tega boljših plač. Prišlo je do nemirov, tekom katerih so delavci zažgali polja (Zuckerrohr) in uničili več fabrik. Prišlo je do bojov z vojaštvom, v katerih je bilo več 100 oseb ubitih in ranjenih.